

Bruxelles, 18 octombrie 2022
(OR. en)

13236/22

Dosare interinstituționale:
2021/0424(COD)
2021/0425(COD)

ENER 491
ENV 973
CLIMA 486
IND 388
RECH 525
COMPET 766
ECOFIN 969
CODEC 1433

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Directivă privind normele comune pentru piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului și Regulament privind piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului (reformare) – Dezbateri de orientare

În vederea reuniunii Consiliului TTE (Energie) din 25 octombrie 2022, se pune la dispoziția delegațiilor, în anexă, nota de dezbateri referitoare la Directiva privind normele comune pentru piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului și la Regulamentul privind piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului (reformare).

Notă de dezbatere referitoare la Regulamentul și Directiva privind piața gazelor și hidrogenului

La 15 decembrie 2021, Comisia a prezentat propuneri de directivă privind normele comune pentru piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului și de regulament privind piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului (pachetul privind gazele), ca parte a noului cadru al UE pentru decarbonizarea piețelor gazelor, promovarea hidrogenului și reducerea emisiilor de metan.

În timpul președinției franceze, au fost prezentate propunerile împreună cu evaluarea impactului, urmate de primul schimb de opinii între statele membre. În iulie 2022, președinția cehă a început negocierile cu privire la propuneri, în cadrul Grupului de lucru pentru energie. Pe baza primelor rezultate ale acestor discuții, președinția a prezentat la 9 septembrie 2022 prima revizuire atât a regulamentului, cât și a directivei, pentru a permite continuarea în săptămânile următoare a discuțiilor aprofundate în cadrul Grupului de lucru pentru energie.

Pe baza progreselor înregistrate până în prezent și pentru a stabili o direcție pentru lucrările viitoare, președinția propune acum trei subiecte de discuție, fiecare cu mai multe opțiuni pe care să le ia în considerare miniștrii:

1. Intervalul de timp pentru dezvoltarea piețelor hidrogenului, cu accent pe separarea verticală a operatorilor de rețele de hidrogen

Propunerea Comisiei prevede un cadru de reglementare mai flexibil pentru hidrogen în faza de creștere a pieței, dar, până la 1 ianuarie 2031, ar trebui să se aplice norme mai detaliate care să faciliteze integrarea pieței și comerțul transfrontalier. Unele state membre au considerat că 2030, data stabilită pentru această tranziție normativă, nu oferă suficientă flexibilitate și timp pentru ca piața hidrogenului să se dezvolte și să se maturizeze suficient. Lipsa unei date finale armonizate pentru perioada de tranziție la nivelul UE implică, totuși, riscul de a avea sisteme de reglementare divergente la nivel transfrontalier, care ar putea împiedica dezvoltarea unei piețe interne eficiente.

Normele propuse pentru separarea verticală a operatorilor de rețele de hidrogen (*articolul 62 din directivă*) pun la dispoziție modelul de separare a proprietății. Se propune ca modelul operatorului de sistem independent să fie disponibil pentru rețelele de hidrogen care aparțineau unor întreprinderi integrate vertical la intrarea în vigoare a pachetului privind gazele. Un element mai contestat este expirarea până în 2031 a modelului de separare a operatorilor de transport independenți, deoarece unele state membre se tem că acest lucru ar putea împiedica dezvoltarea rețelelor de hidrogen și, prin urmare, a piețelor, pentru că operatorii de sistem de transport de gaze cu modelul de separare al operatorilor de transport independenți nu ar fi stimulați să investească în reafectarea infrastructurii lor.

Perioada de tranziție propusă pentru piețele hidrogenului până la sfârșitul anului 2030 apare în mai multe articole din pachetul privind gazele. Regulamentul propune ca, începând cu 1 ianuarie 2031, să nu se perceapă tarife pentru accesul la rețelele de hidrogen la punctele de interconectare între statele membre (*articolul 6 din regulament*), care ar trebui înlocuite cu crearea unui mecanism de compensare pentru finanțarea infrastructurii transfrontaliere între operatorii de rețele de hidrogen relevanți (*articolul 53 din directivă*). Înainte de sfârșitul anului 2030, în temeiul directivei propuse, statele membre asigură punerea în aplicare a accesului reglementat al terților la rețelele de hidrogen (*articolul 31 din directivă*), iar operatorii de rețele de hidrogen pot beneficia de derogări pentru rețelele de hidrogen existente și pentru rețelele limitate geografic (*articolele 47 și 48 din directivă*).

În acest sens, miniștrii sunt invitați să reflecteze la următoarele opțiuni:

- a) *Să pună în aplicare la nivelul Uniunii un mecanism de revizuire pentru data de tranziție reglementară din 2031, în cadrul căruia Comisia ar revizui, pe baza unor criterii prestabilite (de exemplu, funcționarea pieței, concurența, efectele divergente ale normelor asupra comerțului transfrontalier), condițiile de piață din [2028] și, după caz, ar adopta o decizie de amânare a tranziției la nivelul Uniunii.*
- b) *Să amâne până în anul [X] faza de tranziție pentru elementele de organizare a pieței hidrogenului.*
- c) *Să mențină după 2030 modelul de separare a operatorilor de transport independenți pentru operatorii de sistem de transport de gaze existenți care funcționează pe modelul de separare al operatorilor de transport independenți.*

2. Reduceri tarifare pentru gazele din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, în sistemul de gaze naturale, și tarife transfrontaliere în rețelele de hidrogen

I. Tarife transfrontaliere în rețelele de hidrogen dedicate

Începând cu 1 ianuarie 2031, Comisia a propus un proiect pentru o viitoare piață a hidrogenului fără tarife transfrontaliere (*articolul 6 din regulament*). Așa cum deja s-a întâmplat în cazul piețelor energiei electrice, acest lucru ar crea condiții de concurență echitabile pentru producția de hidrogen și ar evita cumulara tarifelor, ceea ce este important pentru a preveni o creștere a costurilor pentru consumatorii finali. Punerea în aplicare a unui sistem de tarife transfrontaliere la nivel zero și a unor mecanisme adecvate de partajare a costurilor poate fi mai fezabilă într-o etapă timpurie a instalării infrastructurii pe bază de hidrogen decât pe o piață matură în care s-au făcut investiții considerabile în infrastructură. Pentru a asigura dezvoltarea infrastructurii (transfrontaliere) de hidrogen în absența tarifelor transfrontaliere, se propune un mecanism de compensare financiară între operatorii de rețele de hidrogen (*articolul 53 din directivă*). Unele state membre preferă menținerea și pentru hidrogen a mecanismului tarifar existent, în timp ce altele ar dori să amâne punerea în aplicare a tarifelor transfrontaliere la nivel zero pentru rețelele de hidrogen.

În consecință, miniștrii sunt invitați să reflecteze la următoarele opțiuni:

- a) *Să pună în aplicare la nivelul Uniunii un mecanism de revizuire pentru anul 2031, în cadrul căruia Comisia ar revizui, pe baza unor criterii prestabilite (de exemplu, funcționarea pieței, concurența, efectele divergente ale normelor asupra comerțului transfrontalier), condițiile de piață din [2028] și, după caz, ar adopta o decizie de amânare a obligației referitoare la tarifele transfrontaliere la nivel zero pentru rețelele de hidrogen.*
- b) *Să amâne până în anul [X] obligația referitoare la tarifele transfrontaliere la nivel zero pentru rețelele de hidrogen.*
- c) *Să înlocuiască obligația referitoare la tarifele transfrontaliere de nivel zero începând cu 1 ianuarie 2031 printr-o decizie comună a autorităților naționale de reglementare cu privire la tarifele transfrontaliere, cu o decizie finală a ACER în caz de dezacord.*

II. Reduceri tarifare pentru gazele din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, în sistemul de gaze naturale

Propunerea Comisiei conține diverse reduceri tarifare al căror obiectiv principal este de a încuraja utilizarea gazelor din surse regenerabile și a gazelor cu emisii scăzute de dioxid de carbon (*articolul 16 din regulament¹*) și comerțul transfrontalier cu acestea. Unele state membre au susținut că ar trebui să se acorde prioritate gazelor din surse regenerabile. Alte state membre și-au exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că reducerile tarifare nu reprezintă un instrument adecvat pentru creșterea gradului de utilizare a acestor gaze și cu privire la pierderea de venituri pentru operatorii de sistem de transport de gaze reglementați și, prin urmare, la creșterea potențială a prețului gazelor fosile pentru consumatorii finali.

În acest sens, miniștrii sunt invitați să reflecteze la următoarele opțiuni:

- a) *Să diferențieze între reducerile aplicate gazelor din surse regenerabile și celor cu emisii scăzute de dioxid de carbon, și anume un nivel diferit al reducerilor pentru gazele din surse regenerabile și pentru cele cu emisii scăzute de dioxid de carbon.*
- b) *Să nu aplice reduceri tarifare la toate punctele de interconectare, inclusiv la punctele de intrare dinspre țări terțe și la punctele de ieșire din acestea, în timp ce statele membre aplică reduceri la punctele de intrare de la instalațiile de producție din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon și la punctele de intrare dinspre instalațiile de stocare și către acestea.*
- c) *Să nu aplice reduceri obligatorii pentru gazele din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, și anume tariful integral care urmează să fie plătit pentru transportul gazelor din surse regenerabile și al gazelor cu emisii scăzute de dioxid de carbon.*

¹ În temeiul articolului 16 din regulament, reducerea tarifară de 75 % urmează să fie aplicată la punctele de intrare dinspre instalațiile de producție a gazelor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon și o reducere cu 75 % la tarifele de transport către depozitele de gaze din rețeaua de gaze naturale și dinspre acestea. Reducerea tarifară de 100 % urmează să fie aplicată la toate punctele de interconectare pentru gazele din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, în sistemul de gaze naturale.

3. Adăugarea

Regulamentul obligă operatorii de sistem de transport să accepte adăugarea de hidrogen de până la 5 % în punctele de interconectare dintre statele membre ale UE, începând cu 1 octombrie 2025 (*articolul 20 din regulament*). În cazul în care diferențele dintre practicile de adăugare conduc la restricții privind fluxurile transfrontaliere, se aplică procesul de coordonare transfrontalieră în ceea ce privește calitatea gazelor (*articolul 19 din regulament*). Unele state membre nu doresc să adauge hidrogen în rețelele lor interne de gaze naturale și ar prefera transportul și utilizarea hidrogenului pur. Altele ar prefera amânarea datei de punere în aplicare și reducerea nivelului maxim de adăugare, pentru a evita costurile ridicate și a limita posibilele riscuri.

Așadar, miniștrii sunt invitați să reflecteze la următoarele opțiuni:

- a) *Să modifice la [X] % nivelul maxim de adăugare în punctele de interconectare.*
- b) *Să amâne până la 1 octombrie [X] punerea în aplicare a nivelului maxim de adăugare la punctele de interconectare.*
- c) *Să nu stabilească un nivel maxim armonizat de adăugare, adică să lase statele membre și operatorii de sistem de transport adiacenți să convină bilateral asupra nivelurilor maxime de adăugare la punctele de interconectare.*